

## מסורת הש"ס

(א) ויהיוהו' ו: מיר כא: תמורה טו. טז. כא: (ב) נמשנה לימא פסחא לך: צ"ל דמילא משום דנביימא הו', א תמורה יד. (ד) 'מוסף' תמורה פ"א ה"ו ע"ש, (ה) 'מוסף' שט שבת קמו. וי"ק, (ו) ע"י מוס' פסחים ע: ד"ה מ"ט, (ז) 'מוסף' פ"ג ה"ו לקמן סה. שבתות יא. הוריות ו, (ח) 'צ"ל אלעזר', ט (תמורה ג, א) ו'דהיה עולה היא ושפ"י אם יבוא על שבת שער צ"י פר מהא לא מייתי הלכך נקט פר כ"ל דרש"א מח"י.

## תורה אור השלם

1. ודוציא את כל הפר אל מוציץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ישרה:

ויקרא ד יב ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דבם לבקר בקדש יוציא אל מוציץ למחנה ושרפו באש את עורם ואת בשרם ואת קצות פרושם: ויקרא טז כו בזאת קבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר לחטאת ואיל לעולה: ויקרא טז ג

## הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חגיגה. מפרש לקמיה. י"ב דף קנ"ג ע"א: (ב) ר"ה דלא מייתי כו' בצעין ודאי מורידא דמתנ"י:

## הגהות מהר"ב רנשבורג

(א) רש"י ד"ה דלא מייתי כהנים וכו' צ"ד של כהנים. צ"ל צ"ד כהנים:

## תוס' ישנים

ולשפך דא דתניא גריסין דאניה בשנה. וא"ת ליכסי ליה מתניין כ"ג (דלתי) (דלתי) על צבור שפאן משלו ולא שייכי מיד לאחיו הכהנים אלא סליק על אהרן דשפיין לקמן בשמעתין קרבן יחיד. ו"ל דכיון שקריבין עט מנחת צבור קרי ליה קרבן צבור, ועוד דלמחרין כהתכלת צבורות לא (צ) דכ"ג שמת אלו מנה חתר מחמי שמפיין פיתיון משל צבור. ה"ר יוסף. ור"ש אובר ידעו עד שישתאבו. הקשה ריב"א מ"מ מה מירן למעלה טעמא צבור ויחאן (א) לא למיתה אלא, ה"י דלא למיתה אלא מ"מ רובא ה"ל. וקשה להו מנאי (דלעיל וקדמין) ונלעיל קלמין שמתכשרים שו, ומירן דא דלמחרין רובא היינו היכא שנתכפרו וכו' כבד, אצל היכא שנתמיד עיין להקדים על מהתכפרו על חלי הכהנים לאו לרשיה נמי אלא. ורבינו אומר כי אין תירץ ליה דהא דלמחרין לעיל חטאת צבור שמתו בעליה לאו למיתה אלא היינו לרשיה אפילו לרבי יהודה (ויהס) [דקתא] מיירי בזמנו בעליה והיה לאו מהה צבור לשום מה דאין צבור מתים כדנפקא לן בספיק' דהוריות (א) כפר לעמר ישראל אשר פדית, דלחיה פניה ו' שמתכפר על יואלי מנרים, ואפילו לרבי יהודה מייתי לה התם, והו' אחד מן הצבור דקריה. ית לתורה למה הוצרך ככל (יוס)

והוליא אם כל הפר. אלמא לאחר שחטתה פר קרי ליה: שיויא אם כולו. מירוצא הוא כלומר לאו דאיקרי פר אלא הכי קאמר יוציא את כל הנשאר ממנו: ואם פר החטאת. קושא הוא והכתיב (ויקרא טז) ואת פר החטאת גבי יוס הכפורים ולאחר מתן דמו משתעי קרל להוליאם לשריפה: צעור ובשר ופרש.

היכא דמשתעי קרל בגוף הפר שעורו ובשרו ופרשו כולן יחד כי התם כולי עלמא לא פליגי דמיקרי פר: כי פליגי. לגבי ציאת פנים שאינו מכניס שם אלא הדם: כמה הוכשר לצב. מה יעשה כדי שיהא רשאי ליכנס יציא פר חי לעזרה ויעשה עבודות שצעיין: ויטופק ליה. צעיין דצעיין לעיל דעל כרחין אין אחר נכנס בשחטתה דהא חטאת שמתו בעליה היא: חטאת צבור היא. הוילי ועליו ועל אחיו הכהנים וכו' (ועל כל קהל ישראל) דכתיב וכל צעור וצעד צימו (וצעד כל קהל ישראל) (ס): אמר לו רבי

מאיר. במס' תמורה (דף קי.) היא: לאו כלל דהויא לאמון דאמר דצבור. לאו ככלל דשמעיה לתנא קמא דאמר דצבור היא וייינו טעמא דדחי: אמר לו רבי יעקב. לתנא קמא דר' מאיר תרוייהו אחד מנא קמהדרי דאמר קרבן צבור דוחה קרבן יחיד אינו דוחה: חגיגה. מפרש לקמיה (ה) מנאי טעמא קרי ליה קרבן צבור: חגיגה כהן גדול זמנן קצוע בכל יום כחמדי חגיגה אין זמנה קצוע לדחות שבת שחרי יש לה תשלומין כל שצעה: גוין ימוסו. דהויא לה חטאת שכתפרו בעליה ותמס חטאות מתות ולל חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה ושכתפרו בעליה ושעברה שמה: שאין חטאת צבור מסה. וכי גמירי חמש חטאות מתות ציחיד גמירי: לגדבה. לקין המוצא והיא קרויה נדבת צבור וזאה מן המותרות של כל הרעות האמורות בכל מקום: ה"ג והסניא פר יוס הכפורים ושעיר יוס הכפורים: שאין חטאת השופטין מסה. דרבי שמעון סבר חמש חטאות המתות בחד מקום אגמרינהו רחמנא למשה מה תמורת חטאת מתה לימא בשותפות שאין קרבן השותפות עושה תמורה (ט) דכתיב ואם המר ימיר (ויקרא טז) לשון יחיד אף כולן אינן מתות בצבור ולא בשותפין אפילו המנזירות כהן והכי מפרש בחוריות (י.) ומואי נפקא מינה. כיון דסוף סוף לאו למיתה אזיל ושפיר תריך רב עמרם לעיל להא דקשיא לן תיפוק לי דחטאת שמתו בעליה היא מנאי נפקא ליה לרצא לסלוקיה לרב עמרם ממאי דקרייה חטאת צבור ונלאוקמי' בחטאת השותפין: דלא מייתי כהנים פר בצבורא. כלומר בצעין ודאי (כ) מודינן דמתנאי צין אי איקרי חטאת צבור צין אי איקרי חטאת השותפין אצל לא ניחא ליה לרצא לקריתן צבור כדי שלא יאמרו התלמידים שאם הורו צית דין אן של כהנים לעצור על אחת מן המנזות ועשו כהנים על פייהם שהיו מציין פר העלם דבר כזהא מכל השצנים דקיימאן (ה) (הוריות דף ה.) שצט אחד איקרי קהל כהנים ודאי לאו איקרו קהל אלא אותן שנטלו נחלה:

אין חטאת שותפים מתה ולדדיה לא נפקא מינה מידי לענין טומאה דכצירא ליה בצפק קמא

# הוציאו לו פרק חמישי יומא

## ג.

**איתיביה רבי יצחק נפחא דרבי אמר והוציא את כל הפר.** הכא משמע דלמחר דאמר אפילו דזמו של פר מיקרי פר אפילו לאחר זריקה דהאי קרל לאחר זריקה איירי והא דפרין לעיל גבי פסח עד שזרק מציני ליה לאו משום דלאחר זריקה לא מיקרי שם אלא משום דצתר זריקה דכבר נעשה עיקר כפרה צמה יהא נמנה עליו ומו לא מיקרי צעליו:

**ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת.** והכא ליכא למימר שיוציא את כולו כל מה שנשאר מן הפר שהיה כבר דהא לא כתב כל דכתיב צפר כהן משיח והא דלא פריך מולקח מדם הפר דהא אינטריך לגדרהשין צפ"צ דזכאים (דף קה:) ה'זרס אחן הפר ואח"כ קיבל דמו פסול שנאמר מדם הפר הפר שהיה כבר פירוש ממזים: **החטאת צבור היא וצאו צמיתה אולא.** מיתה לי אכתי מיקשה ליה נהי דלא אולא למיתה הא רועה היא דהא ר"ש דאמר לקמן דאין חטאת צבור מתה קאמר ירעו עד שישתאבו ונראה לי דיש לומר דההיא רעיה דרצנן היא ולא צעליה צלחר לגמרי כיון דכיוצא בה בחטאת יחיד מתה אצל הכא דלא מתו כל בעליה לגמרי שהרי אחיו הכהנים קיימין ועוד דכהן גדול אחר ממונה תחתיו דלא דמו למתו בעליה דחטאת יחיד לא גזרו: **פר העלם שצ צבור ושעירי עובדת כוכבים.** כלל דוכתא נקט פר לשון יחיד ושעירי עצודת כוכבים לשון רבים ומיתה הוא אמאי אי כמאן דאמר צפ"ק דהוריות (דף ה.) דכל שצט ושצט מציא שעיר עצודת כוכבים ולהכי נקט לשון רבים אס כן נימא נמי פרי העלם דבר דכצירא ליה דנשאר מנזות כל שצט ושצט מציא פר ונראה לי דכצירא ליה כל שצט ושצט מציא שעיר והא דלא נקט פרי העלם דבר משום דלא פסיקא ליה דלמי למיטעי למימר דאיירי נמי צפר שמציא צבור עצודת כוכבים וזה אינו <sup>א</sup> דההיא עולה הוי הלכך נקט פר דלא נימו למיטעי:

**והתניא רבי שצ יום הכפורים ושעיר שצ יום הכפורים כו'. ה"ג רש"י וצספרים שנים ים** והא קמני ולהכי ל"ג ליה דהא קמני משמע והא קמני בצרייתא דליתנין כצז וזה אינו דאי מיתני' הכי פר של יוה"כ ושעיר של יוס הכפורים צמאי טעי מעיקרא דשני ליה אשעיר אלא ודאי והתניא גרסינן וצרייתא אחריתי היא צעלמא דלמיה הכי וולא דהיא דלעיל היא:

**ונפקא מינה דלא מייתי בהנים פר בהוראה.** הא דלא קאמר דנפקא מינה לאהדורי אטוורים דאי קרבן צבור הוא לא מהדרין למ"ד טומאה הותרה היא בצבור ואי דשותפין הוא מהדרין כדמשמע צפ"ק (דף ו:) דזווקא בצבור היצר היא ומו לא דצי יחיד דלא צל שותפין ורצא דהכא כצירא ליה התם טומאה היצר היא בצבור וי"ל משום דר"ש קאמר הכא אין חטאת צבור מתה וצריך להנייה נמי דצצורו (דף ו:) טומאה דחווה היא בצבור: **לדברי**

מינה דלא מייתי בהוראה. כדגרסינן בהוראות פרק ראשון, א"ל אבי לרב יוסף שמעון ליה ל"י חטאת השותפות לא אולה למיתה, דתניא פר ושעיר של יום הכפורים שאבדו והפריש אחרים תחתיהן כולן ימותו דברי ר' יהודה, ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שישתאבו, א"ל ר' יוסף כהנים קאמרו שני כהנים דכהנים עם צעלמן איקרו, שנאמר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. אלא מעתה ליתור פר בהוראה, וכי תימא הכי נמי, אי הכי נפשי להו פריס כו'. ופרושה היא. בעי ר' אלעזר

כא א מ"י פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' ח:

בב א מ"י פ"ו מהלכות מיתות הלכה ד ופ"ד מהל' ציאת מוקדש הלכה ט: ל ג מ"י פ"ד מהלכות פסולי המוקדשין הל' ג: לא ד מ"י פ"ה מהלכות עבודת יו"ה הלכה יג:

## מוסף רש"י

חובא בסוף המסכת

## רבינו חננאל

ומתביינן תוב והוציא את כל הפר כו'. ופרין רב פפא בעור ובשר ופרש כולי עלמא לא פליגי דאיקר פר, כי פליגי ברם הפר. ר' חנינא ור' אמי אמרי לא איקרו פר, ורש לקיש ור' יצחק נפחא אמרי דם נמי איקרי פר. ואצ"ג דאמר רב סבסברא כמאן דאמר דם נמי איקרי פר, תא דחו רבי חנינא ור' אמי ואמרי במה הוכשר אהרן לבוא אל הקדש בפר בן בקר לחטאת, ולעולם כדאמרינן בפר ולא בדמו של פר. ואקשינן למאן דאמר בפר ואפילו בדמו של פר. היא קמרינן זה הפר וכבר מה בעליו, וקיימא לן דחטאת שמתו בעליה למיתה אולא ולא קריבא כלל. אמר ליה רבין בר רב ארא לרבה הכי אמרי תלמידין אמר רב עמרם זה הפר חטאת צבור הוא וחטאת צבור לא אולה למיתה אלא קריבא משום דלא איפשר שימות ציבור כולו. דתנן בתמורה פרק ב' א"ר מאיר והלא פר יום הכפורים וחביתי כהן גדול ופסח דקרבן יחיד הן ודוחין את השבת ואת טומאה, לאו מכלל דאיכא טמא דתני דאיתן קרבן ציבור. ואחמרינן ולשעמך הא דתניא א"ר יעקב והלא פר העלם דבר של ציבור ושעירי פ"ו וחגיגה דקרבן ציבור הן, ואין דוחין את אלה השבת ולא את הטומאה מכלל דאיכא טמא דתני ור' קרבן יחיד גינתו. אלא ר' מאיר ור' יעקב תרוייהו (קמהדרי) להאי טמא דתני במיתותין במסכת תמורה יש בקרבנות הציבור מה שאין בקרבנות היחיד, שקרבנות הציבור דוחין השבת והטומאה, וקרבנות יחיד אין דוחין לא שבת ולא טומאה. ואמר ליה ר' מאיר כללא הוא ביחיד, והרי פר יום הכפורים כו', וא"ל ר' יעקב כללא הוא בציבור, והרי פר יום הכפורים דבר של צבור כו', אלא אי שמעי ק"ל כללא האי כללא, שזמנו קצוע דוחה שבת ודוחה טומאה ואפילו רבן יחיד, וכל שאין זמנו קצוע את לא שבת ולא טומאה, אפילו קרבן צבור. [איתיביה אביין וכו' אין מי ששחטנו פר יום הכפורים קרבן ציבור הוא, והתני פר של יום הכפורים או שעירי פ"ו שאבדו כו' ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ירעו עד שישתאבו וימכרו ויפלו לנדבה, שאין חטאת ציבור מיתה. הנה אילו התנאים אומרים כי פר יום הכפורים חטאת ציבור היא. ודוחין מאי פר. ופר העלם דבר של צבור כו'. והתניא בהדיא פר של יום הכפורים ושעיר של יום הכפורים. ותריצא לא תימא חטאת צבור מתה, אלא תני שאין חטאת השותפין מתה. למאן נפקא

דאיה בשנה. וא"ת ליכסי ליה מתניין כ"ג (דלתי) (דלתי) על צבור שפאן משלו ולא שייכי מיד לאחיו הכהנים אלא סליק על אהרן דשפיין לקמן בשמעתין קרבן יחיד. ו"ל דכיון שקריבין עט מנחת צבור קרי ליה קרבן צבור, ועוד דלמחרין כהתכלת צבורות לא (צ) דכ"ג שמת אלו מנה חתר מחמי שמפיין פיתיון משל צבור. ה"ר יוסף. ור"ש אובר ידעו עד שישתאבו. הקשה ריב"א מ"מ מה מירן למעלה טעמא צבור ויחאן (א) לא למיתה אלא, ה"י דלא למיתה אלא מ"מ רובא ה"ל. וקשה להו מנאי (דלעיל וקדמין) ונלעיל קלמין שמתכשרים שו, ומירן דא דלמחרין רובא היינו היכא שנתכפרו וכו' כבד, אצל היכא שנתמיד עיין להקדים על מהתכפרו על חלי הכהנים לאו לרשיה נמי אלא. ורבינו אומר כי אין תירץ ליה דהא דלמחרין לעיל חטאת צבור שמתו בעליה לאו למיתה אלא היינו לרשיה אפילו לרבי יהודה (ויהס) [דקתא] מיירי בזמנו בעליה והיה לאו מהה צבור לשום מה דאין צבור מתים כדנפקא לן בספיק' דהוריות (א) כפר לעמר ישראל אשר פדית, דלחיה פניה ו' שמתכפר על יואלי מנרים, ואפילו לרבי יהודה מייתי לה התם, והו' אחד מן הצבור דקריה. ית לתורה למה הוצרך ככל (יוס)

[פסמן] פר העלם דבר של צבור ונלאוקמי' בחטאת השותפין: דלא מייתי כהנים פר בצבורא. כלומר בצעין ודאי (כ) מודינן דמתנאי צין אי איקרי חטאת צבור צין אי איקרי חטאת השותפין אצל לא ניחא ליה לרצא לקריתן צבור כדי שלא יאמרו התלמידים שאם הורו צית דין אן של כהנים לעצור על אחת מן המנזות ועשו כהנים על פייהם שהיו מציין פר העלם דבר כזהא מכל השצנים דקיימאן (ה) (הוריות דף ה.) שצט אחד איקרי קהל כהנים ודאי לאו איקרו קהל אלא אותן שנטלו נחלה:

אין חטאת שותפים מתה ולדדיה לא נפקא מינה מידי לענין טומאה דכצירא ליה בצפק קמא

[פסמן] פר העלם דבר של צבור ונלאוקמי' בחטאת השותפין: דלא מייתי כהנים פר בצבורא. כלומר בצעין ודאי (כ) מודינן דמתנאי צין אי איקרי חטאת צבור צין אי איקרי חטאת השותפין אצל לא ניחא ליה לרצא לקריתן צבור כדי שלא יאמרו התלמידים שאם הורו צית דין אן של כהנים לעצור על אחת מן המנזות ועשו כהנים על פייהם שהיו מציין פר העלם דבר כזהא מכל השצנים דקיימאן (ה) (הוריות דף ה.) שצט אחד איקרי קהל כהנים ודאי לאו איקרו קהל אלא אותן שנטלו נחלה: